

«Повноваження адвоката як представника можуть посвідчуватись ордером або дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги. Обмеження обсягу повноважень адвоката вказуються на звороті ордера».

ЯНОВСЬКА О. Г.

Київський національний університет ім. Тараса Шевченка,
професор кафедри правосуддя, доктор юридичних наук

ІВАНОВ М. С.

Академія адвокатури України,
студент III курсу юридичного факультету

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СУДОВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Суд завжди був одним з основних суспільних інститутів і водночас важливим державним органом, адже саме суд та судді покликані захищати та відновлювати права і свободи громадян, конституційний лад та суспільний устрій, поліпшувати умови правозастосування у державі. В часи радикальних змін законодавства, зовнішньої та внутрішньої політики нагальною є потреба в науковому аналізі та структуризації проблематики судової влади та її ефективності. Зміна та вдосконалення судоустрою в країні, підвищення рівня законності та професійності судів, поліпшення умов їх роботи та викриття злочинців, які ховаються за судовою недоторканістю, є одними з основних задач, що стоять перед урядом країни в теперішній час. Саме зараз наукова спільнота має шанс відкрито показати недоліки чинного законодавства та розробити шляхи та механізми реалізації демократичних принципів судової влади на практиці.

Нормативно-правова база держави має гарантувати права і свободи громадянам, забезпечувати охорону від посягання на права, захист та відновлення пошкоджених прав. Приєднанням до міжнародних правозахисних організацій, ратифікацією міжнародних договорів і виконанням покладених на нашу країну обов'язків, Україна доводить своїм громадянам та світовій спільноті свої наміри щодо побудови незалежної правової держави як рівноправного члена світової спільноти та країни, яка поважає європейські цінності. Однак, не можна забувати, що основною гарантією громадян у захисті на поновлення своїх прав є суд. С. В. Прилуцький вважає, що за формулю суд — це самостійна і

незалежна сфера публічної влади, яка являє собою сукупність повноважень на здійснення правосуддя. А за своєю сутністю суд є найважливішим соціальним інститутом. Фактично основою і матеріальним джерелом судової влади є соціальна дійсність, а у змісті судової влади відображається і втілюється соціальна реальність (Прилуцький С. В. Вступ до теорії судової влади (Суспільство. Правосуддя. Держава.): Монографія. — К.: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2012. — С. 72.)

Безсумнівно, справедливий та неупереджений суд є обов'язковою ознакою соціально розвинутих країн. Суд як незалежний державний орган виступає гарантом захисту та відновлення прав людини і громадянина.

Одним з основних обов'язків суду є гарантування можливості реалізації та захисту прав та законних інтересів кожному суб'єкту права. Розуміння того, що існує державний орган, рішення якого забезпечуються примусовою силою держави, захищає законних власників прав і свобод від незаконного посягання на їх права чи сприяє припиненню вже розпочатого посягання на право. Однак, лише неупереджений суд, який керується виключно законодавством та правовими принципами, може надати кваліфіковану та достатню допомогу чи визначити покарання для правопорушника, з метою захисту прав, свобод та інтересів фізичних, юридичних осіб та держави. Лише кваліфіковані, чесні та працьовиті суді можуть забезпечити виконання вимог законодавства щодо винесення законних та неупереджених рішень та відновленні надії громадян на безпечне та законне існування у цивілізованій державі, де конфлікти вирішуються у суді за допомогою законодавства і права, а не злочинами і фізичною силою, країні верховенства права та людяності, яка створює рівні та законні умови розвитку та вдосконалення життя. З труднощами будь-яке суспільство стикалося при створенні судової системи, яка могла гарантувати законний, неупереджений та швидкий розгляд конфліктів між групами осіб чи окремими індивідами, які з'являлися в процесі створення, розвитку та формуванні держав та всієї людської цивілізації.

Україна не є виключенням з числа країн, які пройшли та проходять важкий та суперечливий шлях становлення демократії та законності у всіх сферах суспільного життя. З моменту створення українських судів як судів вільної та незалежної країни завжди поставало питання про ефективність вітчизняних судів, їх чесність, справедливість та неупередженість.

Загалом, ефективність судової системи залежить тільки від судді і не від кого іншого. На жаль, заходи, які впроваджувалися в останні роки, не принесли бажаних результатів, а саме, до появи професійного та

неупередженого судді, який керується лише буквою закону і внутрішнім переконанням.

Ми вважаємо, що в Україні є гостра потреба в реформації, радикальній зміні усієї судової системи, яка назавжди заплямувала свою репутацію, як неефективна та така, що не в змозі дотримуватися законодавства, яке намагалося поліпшити умови праці суддів. Для визначення правильного напрямку, методики та способів реформування судової системи українській владі, науковцям та практикам потрібно звернути свою увагу на досвід боротьби за ефективність судової системи більш розвинутих та успішних країн, які також постійно знаходяться у стані вдосконалення та розвитку суспільних інститутів і також вирішують проблеми реалізації норм законодавства щодо суддів та їх правового статусу.

Ми вважаємо, що рівень демократизації та законності в судах можливо підвищити не лише вдосконаленням правової бази, а й розвиненням інституту громадського контролю, гласності та відкритості судових проваджень. На наш погляд, саме громада України може стати стовпом верховенства права та дотримання закону суддями під час судових проваджень. Громадяни, які найбільш зацікавлені у дотриманні законності, можуть здійснювати контроль за відправленням правосуддя на місцях. Водночас держава повинна підтримувати та заохочувати громадян до спільної праці по підвищенню ефективності суду. Прагнення народу України до чесного та безстороннього суду зумовить появу в Україні суддів, які будуть в змозі виконувати покладені на них обов'язки та гарантувати своєю діяльністю права і свободи громадян.

СВИДА О. Г.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри організації судових та правоохоронних органів,
кандидат юридичних наук

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРИСЯГИ АДВОКАТА В УКРАЇНІ

Фундаментом механізму ефективного функціонування адвокатури є наділення статусом адвоката високопрофесійних і високоморальних людей. Це одне з ключових завдань судово-правової реформи, оскільки лише з такими характеристиками адвокат може виступати в якості дієвого інструменту забезпечення додержання прав і свобод людини, законних інтересів усіх суб'єктів правовідносин, може